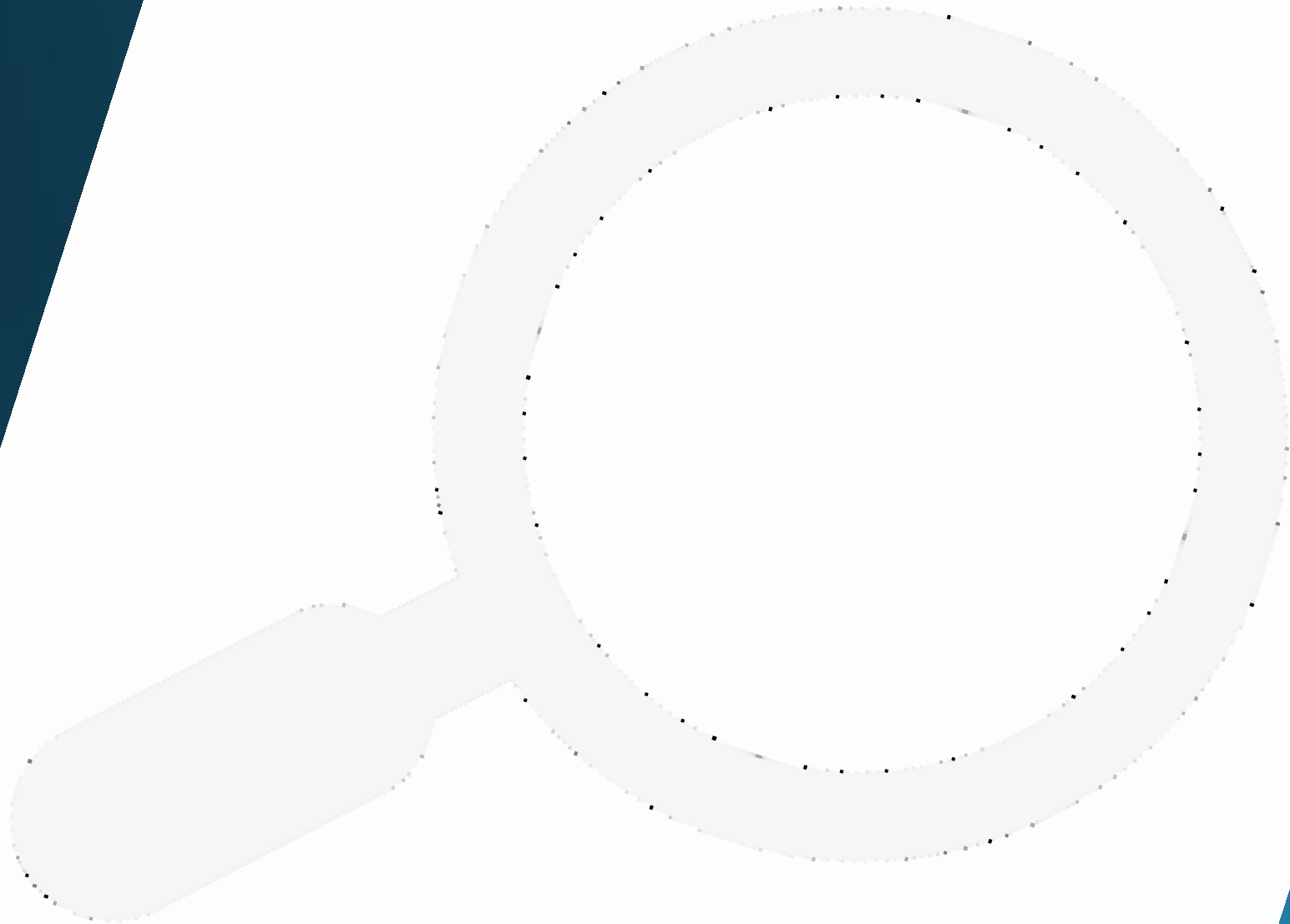

Rehabiliteringssamtaler

Helle Molter Durlaud
Klinisk sygeplejespecialist
Afdeling for Brystkirurgi, Gentofte Hospital

sti Danmark

Rehabiliteringssamtaler

Tilbydes til:

Lav-risiko brystkræftpatienter

Patienter opereret for celleforandringer

40 minutters samtale med en sygeplejerske

Ca. 6 måneder postoperativt

Definitioner

Rehabilitering er målrettet personer, som oplever eller er i risiko for at opleve begrænsninger i deres fysiske, psykiske, kognitive og/eller sociale funktionsevne og dermed i hverdagslivet.

Formålet med rehabilitering er at muliggøre et meningsfuldt liv med bedst mulig aktivitet og deltagelse, mestring og livskvalitet.

Definitioner

Rehabilitering er en samarbejdsproces mellem en person, pårørende, professionelle og andre relevante parter.

Rehabiliteringsindsatser er målrettede, sammenhængende og vidensbaserede med udgangspunkt i personens perspektiver og hele livssituation.

Ref.: Videnscenter for Rehabilitering og Palliation. Hvidbog om rehabilitering (2022)

abiliteringssamtaler?

Kontroltilbud ophørte

Psykiske belastninger

Informationsbehov

Senfølger

Overser vi noget?

Hvad siger patienterne?

Vigtigt at tale om ved opfølgning:

- Er kræften vendt tilbage 78%
- Tegn på fysiske senfølger 47%
- Tegn på psykiske senfølger 24%

Senfølger til brystkræftbehandling

- Smerter
- Lymfødem
- Arm/skulder problemer
- Neuropati
- ~~Nedsat fertilitet~~
- ~~Tidlig menopause~~
- Depression
- Angst for tilbagefald
- Søvnproblemer
- Kognitive problemer
- Træthed
- Seksuelle problemer
- Sociale konsekvenser

Smerter

1, 2-3 og 5-7 år postoperativt:

37-45% rapporterede smerter

14- 19% rapporterede moderate – svære smerter (NRS ≥ 4)

Ref.

Gärtner et al. Prevalence of and Factors Associated With Persistent Pain Following Breast Cancer Surgery. JAMA 2009;302:1985-92.

Mejdahl MK et al Persistent pain and sensory disturbances after treatment for breast cancer: six year nationwide follow-up study. BMJ 2013 Vol. 346

Andersen et al. Predictive factors for the development of persistent pain after breast cancer surgery Pain 2015 Vol. 156 Issue 12 Pages 2413-2422

Lymfødem

Forekomsten af lymfødem:

- 20 % efter ALND
- 6 % efter SN

Udvikles primært indenfor de første 2 år

Ved 9% af SN-pt med lymfødem blev det karakteriseret som "alvorligt"

Ref. Tracey DiSipio, Sheree Rye, Beth Newman, Sandi Hayes. Incidence of unilateral arm lymphoedema after breast cancer: a systematic review and meta-analysis. Lancet Oncology (2013)

Gebruers et al. Incidence and time path of lymphedema in sentinel node negative breast cancer patients: a systematic review. Arch Phys Med Rehabil (2015)

Depression

> [J Clin Oncol](#). 2014 Dec 1;32(34):3831-9. doi: 10.1200/JCO.2013.54.0419. Epub 2014 Oct 27.

Increased risk for depression after breast cancer: a nationwide population-based cohort study of associated factors in Denmark, 1998–2011

Nis P Suppli ¹, Christoffer Johansen ², Jane Christensen ², Lars V Kessing ², Niels Kroman ², Susanne O Dalton ²

Risikofaktorer:

Axil- metastaser
Comorbiditet
Øget alder
Lavt uddannelsesniveau
Bor alene

Lav-risiko og celleforandringer

- Samme grad af senfølger
- Samme grad af belastning
– vurdering af risiko

Ref. Kennedy, F., Harcourt, D., & Rumsey, N. (2012). The shifting nature of women's experiences and perceptions of ductal carcinoma in situ. Journal of Advanced Nursing, 68(4), 856–867

Prinjha, S., Evans, J., Ziebland, S., & McPherson, A. (2011). 'A mastectomy for something that wasn't even truly invasive cancer'. Women's understandings of having a mastectomy for screen-detected DCIS: a qualitative study. Journal of Medical Screening, 18(1), 34–40.

Mertz BG, Durlaud HM, Kroman N, Andersen KG. (2017) Pain, Sensory Disturbances, and Psychological Distress among Danish Women Treated for Ductal Carcinoma In Situ: An Exploratory Study. Pain Manag Nurs. Vol. 18 Issue 5 Pages 309-317.

Celleforandringer

- kvinder behandlet i Danmark i 2013-14

Smerter

33% rapporterede smerter

12% NRS ≥ 4

Føleforstyrrelser

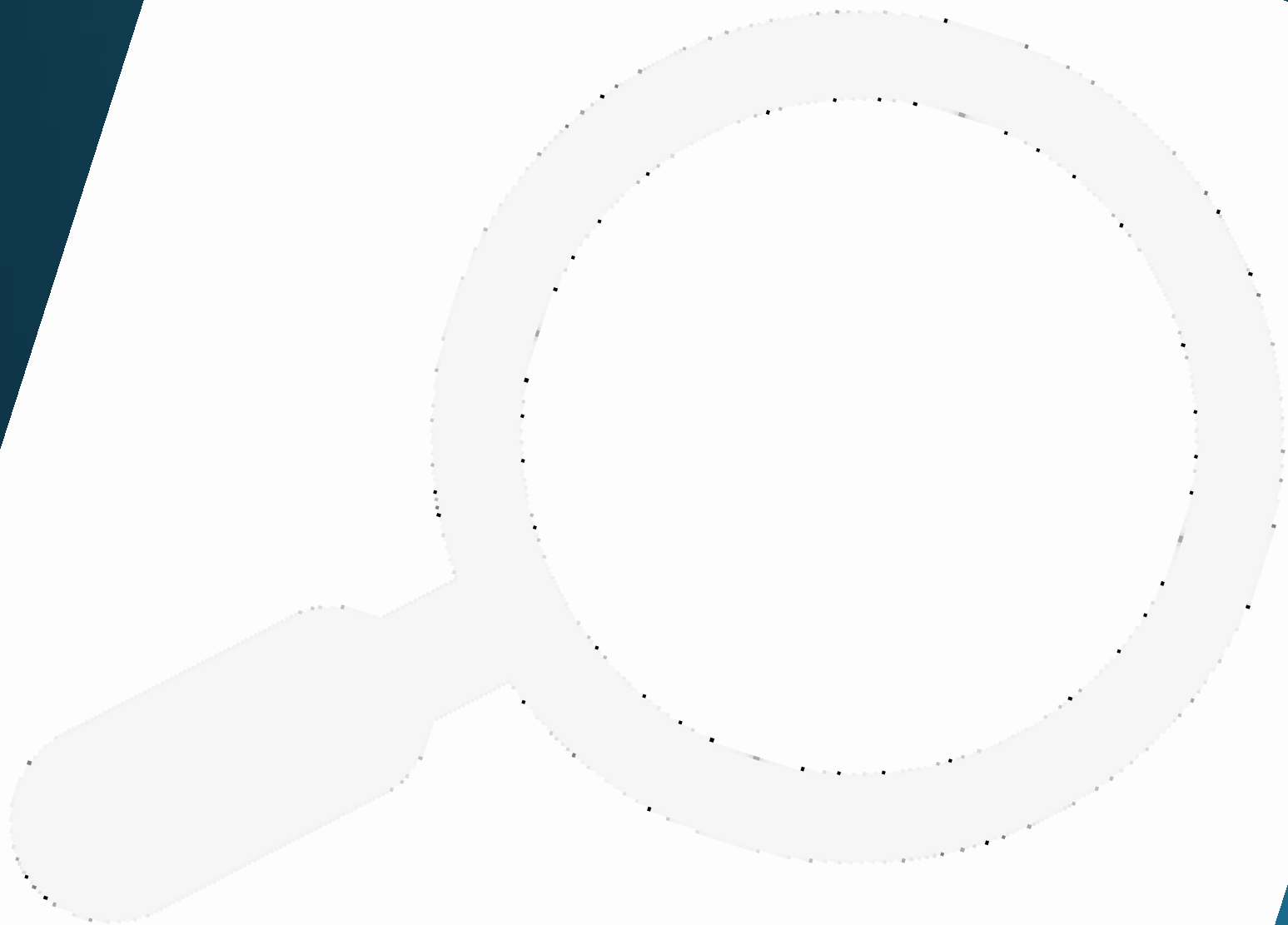
32% "pins and needles"

30% smertefuld kløe

Psykologiske aspekter

11% rapporterede psykologisk belastning ≥ 7

Ref. Mertz BG. Durlaud HM. Kroman N & Andersen KG (2017) Pain, sensory disturbances and psychological distress are common sequelae after treatment of ductal carcinoma in situ: a cross-sectional study, Acta Oncologica, 56:5, 724-729,

mente!!!

Sygeplejerskens rolle

- Helhedsvurdering – fysisk, psykisk, socialt
- Løse konkrete problemstillinger
- Facilitere at patienten henvises til rette sted
- Relevant information - fremadrettet

Struktur for samtalen

Til dig og dine pårørende

Tilbage til hverdagen efter brystkirurgi

Forberedelsesskema forud for samtale om rehabilitering med sygeplejersken

Tiden efter brystkirurgi og evt. efterbehandling kan opleves meget forskelligt. Din behandling kan medføre symptomer og forandringer i hverdagen, som du og dine pårørende kan opleve som belastende.

Problemer/udfordringer i hverdagen, som du gerne vil tale om

Du kan bruge skemaet som forberedelse til de(n) planlagte samtale(r) med sygeplejersken i Afdelingen for Brystkirurgi. Skemaet kan hjælpe dig med at finde frem til de evt. problemer, der fylder mest. Marker ved at sætte kryds ud for de områder, hvor du/I oplever problemer eller udfordringer i hverdagen og som du evt. gerne vil tale med sygeplejersken om.

Udfordringer med de daglige gøremål

- Indkøb, madlavning, vask af tøj mm
- Børnepasning
- Bad og påklædning

- Boligforhold
- Forsikring/økonomi
- Arbejde
- Hjælpemidler

Jeg får støtte fra

- Min familie
- Omgangskreds, venner
- Kommunal hjælp fx hjemmepleje, sagsbehandler, jobcenter
- Egen læge
- Hospital
- Andre

Udfordringer i dit sociale liv

- Børn
- Arbejde
- Partner/samlever
- Netværk fx venner, bekendte, kollegaer
- At være sammen med andre
- At dyrke fritidsinteresser fx hobby, sport eller lign.
- At have nogen at dele bekymringer og tanker med
- Følelse af ensomhed
- At leve godt/sundt
- Rygning
- Alkohol

Fysiske og psykiske udfordringer

- Hud/ar
- Hævelse af bryst/arm
- Nedsat bevægelighed og muskelkraft
- Smerter
- Føleforstyrrelser
- Træthed/manglende energi/søvn

- Seksualitet

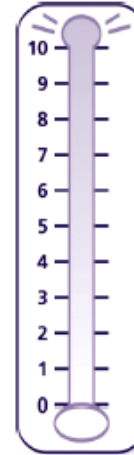
- Udseende
- Hukommelse/koncentration
- Nervøsitet/bekymring
- Frygt/angst
- Tristhed/grådlabil

Belastningsgrad

Hvor belastet er du i hverdagen?

Sæt kryds på termometeret

Meget belastet

Ikke belastet

Hvad bekymrer dig mest?

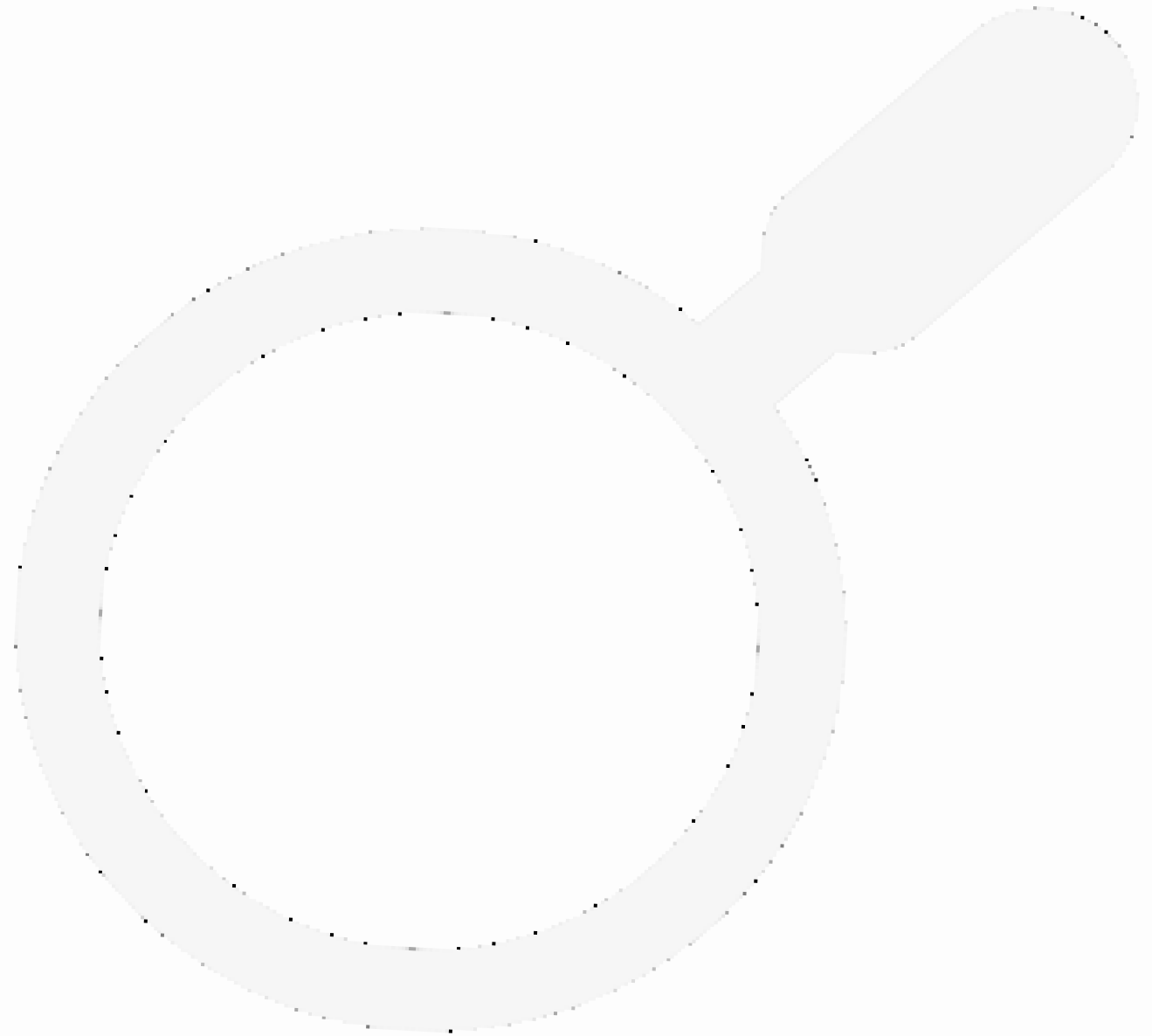
Hvad er vigtigt for dig i din hverdag?

Hvis du oplever at være belastet så beskriv mulige årsager hertil. Hvis der er flere årsager, så overvej hvilken bekymring/problem/gene, der har mest indflydelse i din hverdag

Andre område, du gerne vil tale om

“Runder forløbet af”

Hvorfor er det

Sygeplejerskernes bekymringer undervejs...

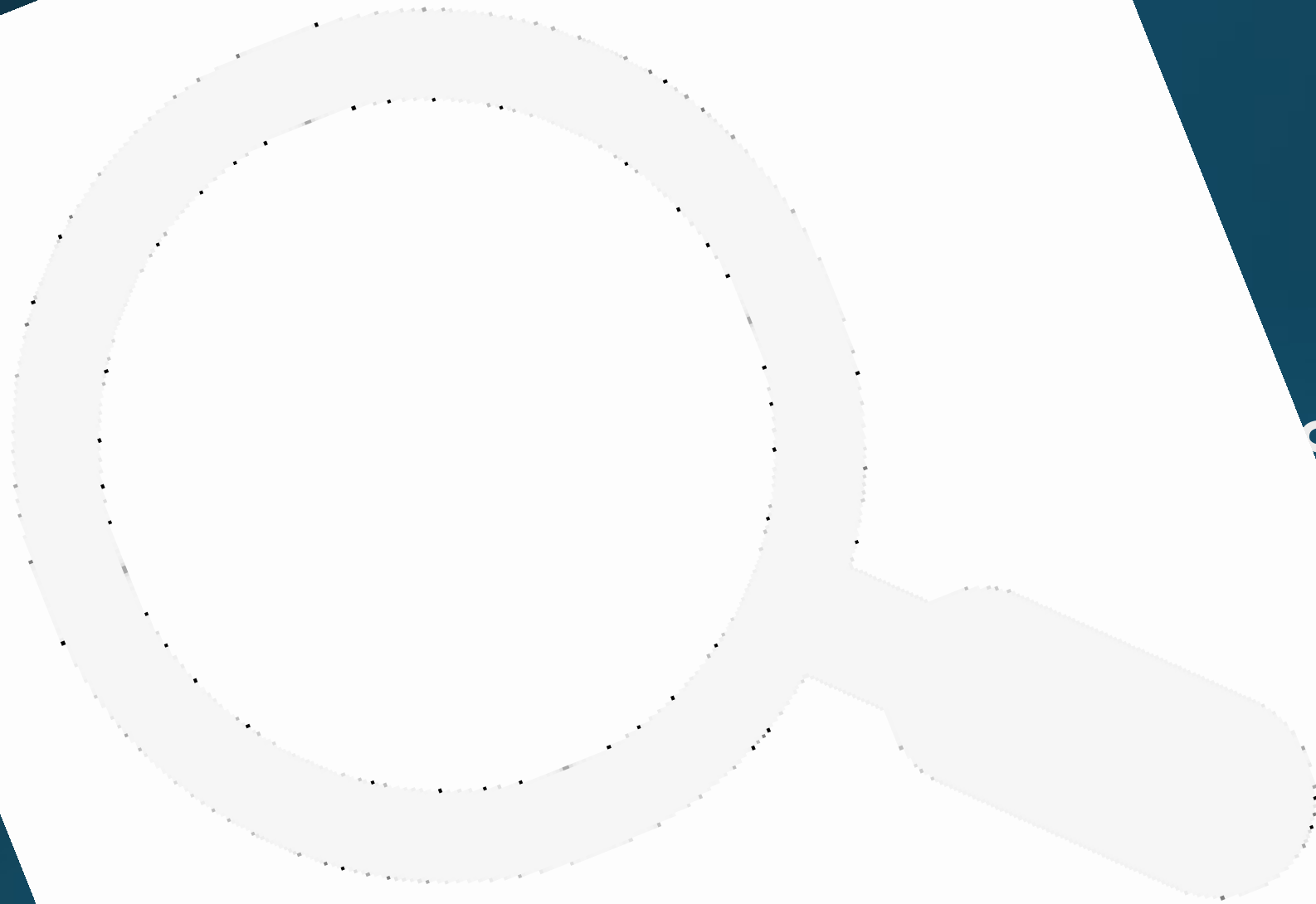
Har vi nok viden?

Hvad har vi egentlig at tilbyde?

Hvad får patienten ud af det?

Hvordan bliver man klædt på...?

- Brug dine kollegaer - "Gå med!"
- Forbered patienterne – skriftligt materiale
- Struktur
- Lær af patienterne!

somheden!